

KALLIOLUOLA

Toiven majan läheisyydessä on luolamuodostuma Hiittenkallio. Siitä on olemassa monenlaisia kertomuksia. 1980- luvun alkupuolella, 1901 syntynyt naapurini kertoi, että luolaan olisi liittynyt toinenkin luola, jonka suuaukko oli räjäytetty umpeen vaarallisuutensa vuoksi. Lienee kuitenkin varmaa, että sitä on käytetty piilopaikkana vuosisatojen varrella.

Nykyisin luolaan menoa on helpotettu rakentamalla sinne portaat ja kaide, joka estää jyrkänteeltä putoamisen. Kaikista varotoimista huolimatta paikka on vaarallinen ja vaatii sisäänpyrkijöiltä varovaisuutta. Lapsia luolaan ei ole syytä päästää yksinään.

Suojelukohteeksi luola alettiin hakea 1980- luvulla, kun alueelle yritettiin perustaa asfalttiasema. Suojeluhakemuksen tueksi pyydettiin geologian tutkimuslaitokselta lausunto, jonka antoi geologi Veli-Pekka Salonen.

Seuraava kuvaus on lähes suora lainaus hänen lausunnostaan Hiittenkallion luolan geologisesta merkityksestä:

Nakkilan Myllärinkylässä, peruskarttalehdellä 1143 01, koordinaattilinjojen $x=6808.68$ $y=543.18$ risteyskohdassa sijaitsee Hiittenkallion luolaksi nimetty luonnonmuodostuma. Luola sijaitsee kallion pohjoislaidalla.

Luola on syntynyt jäätikön sulamisvesivirtojen huuhtoessa ja väljentäessä diabaasikallion kahta pystyrakoa ja niihin kytkeytyvää vaakarakosysteemiä. Tässä yhteydessä on tapahtunut myös suurten kuutiomaisten kalliolohkojen raukeamista. Luolan avarimman tilan pituus on n. 5 m, leveys 3 m ja korkeus 6 metriä. Alempana kallion juurella olevasta louhikosta tähän tilaan liittyy kooltaan vähäisempiä onkaloita.

Lausunnon antamisajankohtana, vuonna 1990, valtakunnallisen luolainventoinnin yhteydessä oli kerätty tietoja yli 600 Suomen luolasta. Siinä valossa Nakkilan Hiittenkallion luola oli merkittävä. Se oli ainoa diabaasikalliossa oleva luolasysteemi, jonka syntytahtumassa on yhtynyt harvinaisella tavalla kaksi geologista prosessia: diabaasikallion rakorapautuminen ja sulamisvesivirran kulutus. Lisäksi luola on näinkin lähellä asutuskeskuksia, alle 20 km Porista, säilynyt luonnontilaisena.

Kyseessä on komea ja arvokas luonnonmuistomerkki, jonka suojaaminen on geologisessa mielessä perusteltua.

Luolasta on lisäksi kirjoitettu myös Nakkilan ja Ulvilan historiaa käsittelevissä teoksissa. Esimerkiksi vuonna 1996 ilmestyneessä, useamman ihmisen yhteistyönä kirjoittamassa kirjassa, Eletty on, eletään vieläkin on Iivari Huovarin kirjoittama kertomus Hiittenkallio, Vuohimäki ja Heinolan aarnihauta. Hiittenkalliosta siinä kerrotaan näin:

Nakkilan pitäjän Lattomeren takamaalla sijaitsee Hiittenkallio, joka on luolamainen kalliomuodostuma, josta ei kuitenkaan enää ole enää muuta jällellä kuin keilan muotoinen takahuone. Tämä on noin neljä sylvä korkea ja noin sylvä leveä, pyöreä kuin kirkontorni. Se on ikään kuin tehty päällekkäin ladotuista isoista kivimöhkäleistä ja mikä kummallisinta, se on kallion sisässä.

Ennen, silloin kun luolan etuosakin oli kunnossa, oli – tarun mukaan – luolan perällä ovi, joka oli suuri kivenmöhkäle. Tämä oli hiukan raollaan, mutta kuitenkin niin vähän, ettei sinne kukaan päässyt. Täällä sitten hiidet vartioivat aarteitaan. Kerrotaan siellä olleen kultainen pöytä, jonka päällä istui kultainen kissa, mutta lähemmin ei sitä saatu tarkastaa, sillä luolassa ollut valkea oli aina sammunut, kun sinne oli katsottu.

Ei eletty vain ennen vanhaan, vaan eletään sitä vielä nykyäänkin. Kun Toiven majalla on tapahtumia, saattaa luolasta tai sen lähiympäristöstä näkyä tai kuulua outoja asioita. Aivan viime vuosina ovat ainakin lasten leirien yhteydessä luolassa majaansa pitävät welho ja metsänpeikko tulleet esiin. Paikalla olleiden mukaan peikko oli ollut halukas tutustumaan leiriläisiin, oli jakanut heille karamelleja ja kysellyt kaikenlaista. Onpa peikko vielä tullut illalla katsomaan leiriläisten esityksiä ja paistanut tikkupullia heidän kanssaan.

Viime vuonna lasten leirin aikaan asui luolassa olympialaisten jumalatar. Luolasta tuleva savu paljasti kaunottaren. Lämpimään tottunut jumalatar piti luolassa yllä olympiatulta ja jakoi olympiavuoden kunniaksi lapsille lahjaksi koivun oksista tehtyjä soihtuja.

Aina on kuitenkin joku, joka epäilee tarinoiden todenperäisyyttä, mutta kuvat eivät valehtele: kuvassa olympialaisten jumalatar odottamassa lapsia.